

NYE FORANSTALTNINGSDOMME I 2008 SAMT FORLØBET AF DOMME AFSAGT I 2003

I forbindelse med en lovændring vedrørende tidsbegrænsning af foranstaltninger efter straffelovens § 68 og § 69 er det besluttet, at der løbende skal indsamles oplysninger om domme, afsagt efter lovens ikrafttræden 1. juli 2000, således at Retsudvalget kan holdes orienteret om udviklingen på området, og således at der opbygges et grundlag for en senere evaluering. Denne evaluering er for øjeblikket under gennemførelse.

Den foreliggende statistik omhandler nye domme, der er afsagt i perioden fra d. 1. januar 2008 til d. 31. december 2008. Der er tidligere udarbejdet redegørelser om domme for perioden 1. juli 2000 til 31. december 2001 og separat for årene 2002 til 2007.

Ved siden af de nye domme omhandler denne redegørelse også oplysninger om forløbet af de foranstaltningsdomme, der blev afsagt i 2003. Det sker med henblik på at undersøge om der, i henhold til lovændringen i 2000, er sket en prøvelse af de sager, hvor der ikke er fastsat en længstetid, jf. straffelovens § 68 a, stk. 2, 2. pkt. Endvidere undersøges eventuelle forlængelser af længstetiden, jf. straffelovens § 68 a, stk. 1 og stk. 3, samt § 69 a, stk. 1 og stk. 3.

Data til brug for undersøgelsen stammer fra Kriminalregisteret.

I. NYE DOMME

Statistikken over nye domme i 2008 omfatter i alt 678 domme. De 678 domme angår i alt 669 personer, idet ni personer blev idømt en foranstaltning to gange i løbet af 2008.

De 678 foranstaltningsdomme repræsenterer en stigning på 16 pct. i forhold til 2007, hvor der blev afsagt 584 domme. Tabel 1 viser udviklingen i antallet af foranstaltningsdomme siden 2001, og det ses heraf, at der frem til 2006 hvert år blev idømt et stigende antal foranstaltningsdomme, mens der i 2007 skete et større fald, som antagelig relaterer sig til retsreformen. Stigningen i 2008 er mindre end dette fald, idet antallet af domme i 2008 ligger 10 pct. under antallet i 2006.

Af tabel 1 ses også, at andelen af domme *uden* tidsbegrænsning har været af samme størrelsesorden i de seneste fem år, mens den var lidt større i de første år i de første år efter lovændringen.

Tabel 1. Udvikling i antallet af foranstaltningsdomme samt i andelen af domme uden tidsbegrænsning, i andelen vedrørende alvorlig personfarlig kriminalitet og i andelen, der angår vold mod tjenestemand.¹

	Antal	Andel uden tidsbegrænsning	Andel vedr. alvorlig personfarlig kriminalitet	Andel vedr. vold mod nogen i off. tjeneste (§ 119)
2001	362	43 % (156)	48 % (174)	16 % (58)
2002	460	44 % (204)	47 % (217)	15 % (71)
2003	528	42 % (223)	41 % (217)	20 % (107)
2004	579	38 % (222)	39 % (225)	21 % (121)
2005	695	39 % (273)	37 % (256)	25 % (174)
2006	756	38 % (285)	37 % (280)	24 % (184)
2007	584	38 % (222)	39 % (230)	23 % (133)
2008	678	38 % (257)	39 % (266)	20 % (136)

Med henblik på at belyse, hvorvidt de årlige ændringer i antallet af foranstaltningsdomme angår alle kriminalitetsformer, er det undersøgt, hvorledes udviklingen er i andelen af domme, der vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet. Herved forstås incest, voldtægt, seksualforbrydelser mod børn under 12 år, alvorligere vold (§§ 245-246), trusler (§ 266), vold og trusler mod vidner m.v. (§ 123), forvoldelse af fare for andres liv eller førlighed, frihedsberøvelse, drab og forsøg herpå samt brandstiftelse og røveri. Som det ses af tredje kolonne i tabel 1, så var andelen af domme, der angår alvorlig personfarlig kriminalitet, større i især de allerførste år efter lovændringen, men har de seneste fem år været nogenlunde konstant. Samtidig viser fjerde kolonne i tabellen, at der frem til 2005 var en ganske betydelig stigning i andelen af domme for vold eller trusler mod nogen i offentlig tjeneste. Dette kunne tyde på, at væksten i antallet af foranstaltningsdomme i de første år efter lovændringen nok i nogen grad skal forklares med en større tilbøjelighed til at politianmelde voldelig adfærd mod personale, jf. også rapporten ”Psykisk sygdom og kriminalitet”.²

Tabel 2, der angår dommens eventuelle tidsbegrænsning, viser, 62 pct. af dommene er tidsbegrænsede, og at langt størstedelen af de tidsbegrænsede domme har en længstetid på fem år, mens én har en længstetid på under tre år. Den fordeling svarer til den, der er set for de tidligere år.

Tabel 2. Foranstaltningsdomme 2008 fordelt efter foranstaltningslængstetid.

	Antal	Andel
Ingen længstetid	257	38 %
1 år	1	0,1 %
3 år	25	4 %
5 år	395	58 %
I alt	678	100 %

¹ Når antallet af nye foranstaltningsdomme, der er afsagt i de enkelte år, afviger en smule fra de tal, der er anført i rapporterne for de enkelte år, jf. www.jm.dk, skyldes det, at ankesager ikke kan registreres, før de endelig er afgjort, idet ankesager, der fører til ændringer i foranstaltningen, henføres til året for dommen i 2. instans, mens ankesager, hvor der ikke er sket ændringer i dommen, henføres til året for dommen i 1. instans.

² Udgivet af Socialministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Justitsministeriet 2006.

Af de 678 domme i 2008 er én afsagt ved højesteret og 49 afsagt ved landsretterne.

1.1. Tidsbegrænsning og foranstaltningens art

Ifølge lovændringen i 2000 skal der, når kriminaliteten ikke er af personfarlig karakter, jf. det senere, fastsættes en længstetid for foranstaltningen på fem år, såfremt foranstaltningen medfører eller giver mulighed for, at den dømte anbringes i institution. I sager, hvor foranstaltningen ikke giver mulighed for anbringelse (fx foranstaltninger som alene indebærer tilsyn eller pligt til at følge et ambulans psykiatrisk behandlingsforløb), skal der fastsættes en længstetid, som ikke må overstige tre år. I de sager, der vedrører alvorlig personfarlig kriminalitet, fastsættes i almindelighed ikke en længstetid.

Af de i alt 678 domme giver 613 mulighed for anbringelse, mens 42 domme medfører, at den dømte skal anbringes i institution eller på hospital, jf. tabel 3. Fem af disse 42 domme angår anbringelse i en sikret afdeling, mens syv domme giver mulighed for midlertidig anbringelse i en sikret afdeling.

Af de 656 domme, der medfører eller kan medføre anbringelse, er der for 257 domme (svarende til 39 pct.) ikke fastsat en længstetid for foranstaltningen, jf. bestemmelserne i straffelovens § 68 a, stk. 2, og § 69 a, stk. 2, om alvorligere personfarlig kriminalitet. I de andre 399 domme, der medfører eller kan medføre anbringelse, er der i langt de fleste tilfælde (395 domme) fastsat en længstetid på fem år i overensstemmelse med ordlyden af bestemmelserne i § 68 a, stk. 1, og § 69 a, stk. 1.

Tabel 3. Foranstaltningsdomme fordelt efter foranstaltningens art og længstetid.

	Ingen længstetid	1 år	3 år	5 år	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse		1	21		22
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	63		3	187	253
Behandling med mulighed for anbringelse	153		1	207	361
Anbringelse på hospital/institution	29			1	30
Anbringelse med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afd.	7				7
Anbringelse i sikret afdeling/institution	5				5
I alt	257	1	25	395	678

De resterende 22 domme giver ikke mulighed for anbringelse, hvilket som nævnt indebærer, at der skal fastsættes en længstetid, der ikke overstiger tre år. I 21 af disse sager er længstetiden fastsat til højst tre år, mens der i én sag er fastsat en længstetid på to år.

Af tabel 3 ses enkelte afvigelser fra de nævnte regler om længstetider, idet der i fire tilfælde er fastsat længstetider på under fem år, selv om foranstaltning giver mulighed for anbringelse.

1.2. Tidsbegrænsning og kriminalitetens art

Der skal i almindelighed ikke fastsættes længstetid i sager, der vedrører personfarlig kriminalitet, jf. § 68 a, stk. 2, og § 69 a, stk. 2. De kriminalitetsformer, der nævnes i disse bestemmelser, er drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig vold, trusler efter § 266, brandstiftelse, voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse eller forsøg på en af disse forbrydelser. Hvorvidt en forbrydelse er omfattet af bestemmelserne, fx har karakter af en alvorlig voldsforbrydelse, afhænger af en konkret vurdering af forbrydelsens beskaffenhed og omstændighederne, under hvilke den blev begået. I sager, der angår andre former for kriminalitet, skal der som udgangspunkt fastsættes en længstetid.

Tabel 4. Foranstaltningsdomme fordelt efter kriminalitetens art og foranstaltningens længstetid.

	Ingen længstetid	1 år	3 år	5 år	I alt
Incest				1	1
Voldtægt mv.	4			1	5
Samleje med barn mv.	10			2	12
Blufærdighedskrænkelser	2			11	13
Andre sædelighedsforbrydelser				3	3
Vold mod tjenestemand	28		6	101	135
Drab	4				4
Forsøg på drab	5				5
Simpel vold	30		9	86	125
Alvorligere vold	53		1	14	68
Særlig alvorlig vold	3				3
Vold i øvrigt	5			13	18
Kvalificeret brandstiftelse	7				7
Brandstiftelse i øvrigt	38			7	45
Trusler mv.	12		2	22	36
Tyveri	1		2	52	55
Røveri	55		2	12	69
Andre formueforbrydelser				18	18
Andre straffelovsovertrædelser				36	36
Særlovsovertrædelser		1	3	16	20
I alt	257	1	25	395	678

I tabel 4 er foranstaltningsdommene fordelt efter kriminalitetens art. I tilfælde af, at personen er dømt for flere forhold, er det den alvorligste lovovertrædelse, sagen kategoriseres efter. Det skal bemærkes, at Justitsministeriets Forskningskontor i visse tilfælde har ændret den kategorisering, som politiet har foretaget, således at personfarlige forbrydelser i alle tilfælde er prioriteret før ikke-personfarlige forbrydelser.

Som det ses af tabellen, er der i intet tilfælde i de sager, som angår manddrab samt forsøg herpå, særlig alvorlig vold og kvalificeret brandstiftelse (§ 180) fastsat en længstetid for foranstaltningen.

I sager om voldtægt mv., samleje med barn mv., alvorligere vold (§ 245), brandstiftelse efter § 181 og røveri er der i en mindre del af sagerne fastsat længstetid, mens det drejer sig om to tredjedele af sagerne om trusler mv. (§ 266 og § 123 om vold og trusler mod vidner m.v.) og den ene sag vedrørende incest. For så vidt angår andre og typisk mindre alvorlige former for personfarlig kriminalitet, vold mod tjenestemand og simpel vold (§ 244), er der i langt hovedparten af sagerne fastsat en længstetid. Sagerne under kategorien ”Vold i øvrigt” angår i 11 tilfælde forvoldelse af fare, i fem tilfælde ulovlig tvang, i ét tilfælde uagtsom legemsbeskadigelse og i ét tilfælde uagtsomt manddrab. De fem sager uden fastsat længstetid drejer sig i fire tilfælde om forvoldelse af fare og i ét tilfælde om ulovlig tvang.

Også i langt de fleste sager vedrørende tyveri er der fastsat en længstetid for foranstaltningen, hvilket også er tilfældet i sager om blufærdighedskrænkelser (§ 232).

I alle sager vedrørende ”Andre sædelighedsforbrydelser”, som her drejer sig om besiddelse af børnepornografi (§ 235, stk. 2), er der fastsat en længstetid for foranstaltningen. Det samme gælder for andre formueforbrydelser (§§ 289, 289 a, 290, 291 og 293 a), andre straffelovsovertrædelser og særlovsovertrædelser. Andre straffelovsovertrædelser vedrører §§ 119, stk. 3, 139, stk. 1, 158, 159, 171, 191 192a og 265. De konkrete sager under særlovsovertrædelserne inkluderer lov om euforiserende stoffer, våbenloven samt færdselslovens bestemmelser om spiritus- og promillekørsel.

1.3. Længstetider for ophold

Hvis der idømmes en foranstaltning efter straffelovens § 69, som medfører eller giver mulighed for anbringelse i institution eller på hospital, jf. § 69 a, stk. 1 og stk. 2, skal der i alle tilfælde fastsættes en længstetid for opholdet. Længstetiden for opholdet kan – uanset en eventuel længstetid for foranstaltningen – i almindelighed ikke overstige 1 år.

Tabel 5 vedrører de domme, hvor der skal fastsættes en længstetid for opholdet. Som det fremgår af tabellen, er der i 123 af de i alt 137 domme fastsat en længstetid for opholdet på højst ét år. I ét tilfælde overstiger længstetiden ét år, mens der i 11 tilfælde, hvor der gives mulighed for indlæggelse, ikke er fastsat en længstetid for opholdet.

Tabel 5. Længstetiden for ophold fordelt efter foranstaltningens art for domme vedrørende § 69.

	Ingen længstetid	6 mdr.	1 år	3 år	I alt
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for indlæg./anbr.	4	2	70	1	77
Behandling med mulighed for indlæggelse	7		53		60
I alt	11	2	123	1	137

1.4. Foranstaltningsdomme og den dømtes mentale tilstand

Langt hovedparten (68 pct.) af foranstaltningsdommene angår psykisk syge, jf. tabel 6. Kun godt en tiendedel af dommene angår mentalt retarderede, mens godt en femtedel angår personer, der ved foretagelsen af den kriminelle handling befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling m.v., men som ikke er omfattet af straffelovens § 16. Ni af de 73 personer, der er mentalt retarderede, er det i højere grad (§ 16, stk. 1, 2. pkt.). Dette fordelingsmønster svarer til det, der er set i de tidligere år.

Tabel 6. Længstetid for foranstaltningsdom fordelt efter den dømtes mentale tilstand.

	Ingen længstetid	1 år	3 år	5 år	I alt
Psykisk syg (§ 16, stk. 1, 1. pkt.)	170		8	283	461
Mentalt retarderet (§ 16, stk. 1, 2. pkt. og stk. 2)	32		10	31	73
Mangelfuld udvikling m.v. (§ 69)	55	1	7	81	144
I alt	257	1	25	395	678

Af tabel 6 fremgår endvidere, at 37 pct. af de psykisk syge er idømt foranstaltninger uden længstetider, mens det drejer sig om 44 pct. af de mentalt retarderede. For de mangelfuldt udviklede er andelen af foranstaltninger uden længstetider 38 pct.

II. FORLØB

Som nævnt omfatter denne rapport også oplysninger om forløbet af de foranstaltningsdomme, der blev afsagt i 2003. Det drejer sig om i alt 526 domme, inklusiv 2. instans sager fra 2003.³

Af de personer, som dommene angår, er 45 afgang ved døden i den mellemliggende periode. Den yngste var 22 år, mens tre var fyldt 60 år på dødstidspunktet. I gennemsnit blev de afdøde 43 år. Dommene vedrørende de døde personer er ekskluderet i de følgende analyser. Ydermere udgår otte domme, idet de personer, som disse domme angår, er udvist.

Det følgende baseres derfor på i alt 473 foranstaltningsdomme.

³ I rapporten om nye foranstaltningsdomme afsagt i år 2003 er det anført, at der er afsagt 531 foranstaltningsdomme i 2003. Uoverensstemmelsen mellem dette tal og det her anførte skyldes, at der er sket en omrokering vedrørende ankesager.

2.1. Domme uden længstetid

Ifølge straffelovens § 68 a, stk. 2, 2. pkt., skal anklagemyndigheden i de sager, hvor der ikke er fastsat en længstetid, indbringe spørgsmålet om ændring eller endelig ophævelse af foranstaltningen for retten fem år efter afgørelsen, medmindre spørgsmålet har været forelagt for retten inden for de sidste to år.

Tabel 7. Domme uden længstetid fordelt efter art af eventuelle kendelser mv. samt den gennemsnitlige tid fra dom til kendelse.

	Antal	Procent	Gennemsnitligt antal år fra dom til ophævelse/ændring/prøvelse
Ophævet inden for fem år	114	59 %	3,0
Ændret inden for fem år	16	8 %	3,5
Prøvet inden for fem år	20	10 %	4,2
Sagen indbragt inden for fem år, men kendelsen afsagt senere*	30	16 %	5,2
Sagen indbragt efter fem år**	13	7 %	
I alt	193	100	

*I fire sager, der er indbragt, er der endnu ikke afsagt kendelse.

**En af sagerne er indbragt én dag for sent. Én var endnu ikke indbragt på opgørelsestidspunktet.

Af de i alt 473 domme er der i de 193 ikke fastsat længstetid, og det er for disse, ovennævnte krav gør sig gældende. Som det ses af tabel 7, er 114 af disse domme blevet ophævet inden fem år efter domsdatoen.⁴ 16 domme er blevet ændret inden for fem år, mens 20 er blevet prøvet, uden der er sket en ændring eller ophævelse af dommen.⁵ Endvidere er 30 sager blevet indbragt for retten inden for fem år, men sagen er først afgjort efter de fem år. Endelig er der 13 domme, som ikke opfylder kravet om indbringelse for retten inden for fem år efter domsdatoen. I gennemsnit er der gået 5 år og 3 måneder, inden disse sager er indbragt for retten.

Af tabel 7 fremgår desuden den gennemsnitlige tid fra domsdatoen til ophævelse af dommen eller til (første) ændring eller prøvelse.

2.2. Ændringer og forlængelser af foranstaltningen

Det er ikke kun domme uden tidsbegrænsninger, der kan ændres, men dette kan også ske for de øvrige domme. Der er siden dommen i 2003 og frem til medio marts 2009 – det tidspunkt, hvor datamaterialet til brug for denne undersøgelse blev dannet – registreret i alt 64 domsændringer, som angår både sager med og sager uden længstetider. For domme med tidsbegrænsning er der i alt fore-

⁴ Forinden er fem af de ophævede domme blevet prøvet eller ændret.

⁵ En af de sager, der er ændret inden for fem år, har tidligere været prøvet, uden at dette har medført en ændring. Denne sag er i tabellen placeret under ”ændret inden for fem år”.

taget 34 domsændringer, og i gennemsnit er der gået 4,1 år fra dom til første domsændring.⁶ For domme uden tidsbegrænsning er der foretaget i alt 30 domsændringer, og i gennemsnit er der gået 3,6 år fra dom til første domsændring.⁷

Tabel 8. Domsændringer i domme med tidsbegrænsning, fordelt efter ændringens art.

	Forlængelse af foranstaltning	Ændring af foranstaltning	Forlængelse af institutionsoph.	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	0	0	0	0
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	7	1	1	9
Behandling med mulighed for anbringelse	12	1	4	17
Anbringelse på hospital/Institution	0	4	0	4
Institution med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afdeling	1	2	0	3
Anbringelse i sikret afdeling/institution	0	1	0	1
I alt	20	9	5	34

Arten af de i alt 64 domsændringer fremgår af tabel 8 og 9. I foranstaltninger med tidsbegrænsning er der i 20 tilfælde gennemført forlængelser af foranstaltningens varighed. Fire domme er forlænget med et år, én dom er forlænget med 1,5 år og 15 domme er forlænget med to år.

Ud over forlængelse af foranstaltningens varighed kan der også ske forlængelse af den tid, et institutionsophold er fastsat til, jf. § 69 a, stk. 1. Denne type ændring er foretaget fem gange i fire sager med tidsbegrænsning og seks gange i tre sager uden tidsbegrænsning.

Tabel 9. Domsændringer i domme uden tidsbegrænsning, fordelt efter ændringens art.

	Ændring af foranstaltning	Forlængelse af institutionsoph.	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	0	0	0
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	4	2	6
Behandling med mulighed for anbringelse	1	0	1
Anbringelse på hospital/Institution	15	4	19
Institution med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afdeling	0	0	0
Anbringelse i sikret afdeling/institution	4	0	4
I alt	24	6	30

⁶ I tre sager er dommen ændret to gange og i en sag er dommen ændret tre gange.

⁷ I to sager er dommen ændret to gange og i en sag er dommen ændret fem gange.

I øvrigt ses af tabel 8 og 9, at der for ni foranstaltninger med tidsbegrænsning og for 24 foranstaltningerne uden tidsbegrænsning er sket ændringer, der ikke indebærer forlængelser. Der er i gennemsnit gået ca. 3 år og 9 måneder fra dom til ændringen af foranstaltningen. Ikke uventet er der blandt disse domme forholdsvis mange anbringelsesdomme. De vil således typisk efter nogle år blive ændret til en dom, der alene giver mulighed for anbringelse.⁸

2.3. Kriminalitet og sanktioner under foranstaltningen

Knap halvdelen af de dømte, nemlig 224, svarende til 47 pct., har fået et tiltalefrafald eller en bøde under foranstaltningen. 125 ud af disse 224 personer er idømt en tidsbegrænset foranstaltning, jf. tabel 10. De fleste af de 224, der har fået en sanktion under foranstaltningen, har fået mere end én, idet der er registreret i alt 664 tiltalefrafald eller bøder under sanktionen, altså i gennemsnit knap tre tiltalefrafald/bøder.

Tabel 10. Domme fordelt efter antal sanktioner under foranstaltningen.

	Med Længstetid		Uden længstetid	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen sanktioner under foranstaltningen	155	55 %	94	49 %
1 sanktion	46	16 %	37	19 %
2 sanktioner	35	13 %	24	12 %
3-5 sanktioner	31	11 %	21	11 %
Mere end 5 sanktioner	13	5 %	17	9 %
I alt	280	100 %	193	100 %

Ni af de 26 personer, der har fået forlænget deres foranstaltning eller deres institutionsophold, jf. afsnit 2.2, er registreret for en sanktion under foranstaltningen. Det er ikke muligt med sikkerhed at vide, hvorvidt der er en forbindelse mellem disse hændelser, men det forekommer dog overvejende sandsynligt, at det er tilfældet. Samtidig skal det påpeges, at der i langt de fleste af de tilfælde, hvor der forekommer en sanktion under foranstaltningen, ikke er sket hverken en ændring eller forlængelse af foranstaltningen.

Arten af den kriminalitet, der har ført til et tiltalefrafald eller en bøde under foranstaltningen, er angivet i tabel 11.⁹ Som det fremgår, drejer det sig i de fleste tilfælde om mindre alvorlige former for kriminalitet. Godt en tredjedel af sagerne angår færdselsloven og andre særlovsbestemmelser, herunder ganske hyppigt lov om euforiserende stoffer. Blandt straffelovsovertrædelserne er butikstyveri den største gruppe. Kun 21 af sagerne vedrører alvorligere personfarlig kriminalitet, nemlig

⁸ Det kan tilføjes, at undersøgelsen yderligere viser, at der for de 473 domme er foretaget i alt 50 prøvelser, uden dommen er blevet ændret eller ophævet, henholdsvis 40 prøvelser for domme uden tidsbegrænsning og 10 for domme med tidsbegrænsning. I gennemsnit er der gået henholdsvis 4,5 og 3,6 år fra dom til første prøvelse.

⁹ Det drejer sig om kriminalitetens art for hovedsigtelsen. Kriminalitetens art for eventuelle bisigtelser er ikke omfattet af tabellen.

12 sag om trusler, fire om alvorligere vold, to om røveri og tre om brandstiftelse. Endelig kan nævnes, at seks pct. af sagerne angår vold mod tjenestemand.

Tabel 11. Ny sanktioner fordelt efter kriminalitetens art.

	Antal	Procent
Blufærdighedskrænkelse	2	0,3 %
Seksuallforbrydelser i alt	2	0,3 %
Vold o.l. mod offentlig myndighed	40	6 %
Simpel vold	26	4 %
Alvorligere vold	4	1 %
Trusler	12	2 %
Voldsforbrydelser i alt	82	12 %
Dokumentfalsk	6	1 %
Brandstiftelse	3	1 %
Indbrud	34	5 %
Butikstyverier mv.	132	20 %
Andre tyverier	29	4 %
Brugstyverier	33	5 %
Hærværk	24	4 %
Underslæb, bedrageri, mandatsvig	9	1 %
Røveri	2	0,3 %
Andre formueforbrydelser	10	1 %
Ejendomsforbrydelser i alt	282	43 %
Øvrige straffelovsbestemmelser	36	5 %
Færdelseslovovertrædelser	95	14 %
Øvrige særlovsovertrædelser	167	25 %
I alt	664	100 %

2.4. Ophævelse eller bortfald af foranstaltning

Det er endnu ikke muligt at beregne den gennemsnitlige varighed af foranstaltningerne, idet ikke alle domme er ophævet eller bortfaldet. I alt 77 domme var således endnu ikke ophævet på dataindsamlingsstidspunktet. Det er derfor alene de resterende 396 domme, der indgår i tabel 12.

Tabel 12. Domme, der er ophævet eller bortfaldet, fordelt efter længstetid og varighed samt den gennemsnitlige varighed.

	Under 1 år	1-2 år	>2-3 år	>3-4 år	>4-5 år	Over 5 år	I alt	Gnm. varighed
Ingen længstetid	8	25	21	30	30	26	140	3,4 år
1 år	0	3	0	0	0	0	3	1,0 år
2 år	0	3	0	0	0	0	3	2,0 år
3 år	0	5	12	0	0	0	17	2,4 år
5 år	8	29	48	46	100	2	233	3,5 år
I alt	16	65	81	76	130	28	396	3,4 år

Som tidligere nævnt, er 193 af dommene uden tidsbegrænsning, og som det ses af tabel 12, er 140 af disse domme ophævet, 26 af dem dog først efter fem år. Alle øvrige domme har tidsbegrænsning på maksimalt fem år og må derfor som udgangspunkt forventes at være bortfaldet. Alle tre domme med en tidsbegrænsning på to år bortfalder efter udløbet af de to år. Af de 17 domme med en tidsbegrænsning på tre år bortfalder de otte efter udløbet af de tre år, mens ni er blevet ophævet tidligere. Af de 233 domme med en tidsbegrænsning på fem år, bortfalder 71 efter fem år, mens to overstiger fem år. Den ene dom er forlænget, mens den anden af ukendte årsager først ophæves efter 5 år og 1 måned. De øvrige domme ophæves, inden de fem år er forløbet. I øvrigt fremgår af tabellen, at den gennemsnitlige varighed af samtlige ophævede domme er 3,4 år.

Tabel 13. Domme fordelt efter foranstaltningens art og om de er ophævet eller ej.

	Ej ophævet	Ophævet	I alt
Tilsyn/ambulant behandling <i>uden</i> mulighed for anbringelse	0	23	23
Tilsyn/ambulant behandling <i>med</i> mulighed for anbringelse	19	165	184
Behandling med mulighed for anbringelse	36	199	235
Anbringelse på hospital/ Institution	17	7	24
Institution med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afdeling	1	2	3
Anbringelse i sikret afdeling/ institution	4	0	4
I alt	77	396	473

Som forventet er det, jf. tabel 13, især mange af tilsynsdommene, der er ophævet, herunder også mange af dem med mulighed for anbringelse. Af behandlingsdommene er 85 pct. blevet ophævet, mens det drejer sig om ni af de 31 anbringelsesdomme.

2.5. Nye foranstaltningsdomme

Ophævelse af en dom er ikke i alle tilfælde udtryk for, at personen er ophørt med at begå kriminalitet. I visse tilfælde ophæves foranstaltningen i forbindelse med idømmelse af en ny foranstaltning. Dette er sket i 96 tilfælde og i gennemsnit ca. 2 år og 8 måneder efter idømmelsen af den tidligere foranstaltning.¹⁰ Ud over disse 96 sager er der i yderligere 16 tilfælde idømt en ny foranstaltning nogen tid efter ophævelsen af den gamle.

Det kunne forventes, at det primært ville være tidsbegrænsede domme, der blev ophævet og efterfulgt af en ny foranstaltningsdom i forbindelse med ny kriminalitet. Noget over halvdelen af de foranstaltninger, der er afløst af nye foranstaltninger, har da også været tidsbegrænsede, jf. tabel 14.

¹⁰ I en af disse sager er den gamle foranstaltning først formelt ophævet nogen tid efter, den nye foranstaltning er trådt i kraft. I en anden sag har domfældte været idømt to foranstaltninger samtidig over en længere periode.

Tabel 14. Domme, der er afløst af en ny foranstaltningsdom, fordelt efter art.

	Uden tidsbegrænsning	Med tidsbegrænsning	I alt
Tilsyn/ambulant behandling uden mulighed for anbringelse	0	1	1
Tilsyn/ambulant behandling med mulighed for anbringelse	10	22	32
Behandling med mulighed for anbringelse	28	34	62
Institution med mulighed for midlertidig anbringelse i sikret afdeling	0	1	1
I alt	38	58	96

Af tabel 15 fremgår, hvilken hovedforbrydelse der har ligget bag den nye foranstaltning, der har afløst den tidligere. Godt halvdelen er dømt for en voldsforbrydelse, heraf først og fremmest sager om vold mod tjenestemand. Sammenlignet med arten af den kriminalitet, der har ført til et tiltalefråfald eller en bøde, jf. tabel 11 ovenfor, er den kriminalitet, der har medført, at der er idømt en ny foranstaltning, gennemgående af alvorligere karakter. Blot tre af sagerne vedrører særlovsovertrædelser, og knap hver tredje sag angår en alvorlig personfarlig forbrydelse

Tabel 15. Domme, der er afløst af en ny foranstaltningsdom, fordelt efter arten af ny kriminalitet.

	Antal	Procent
Blufærdighedskrænkelse	1	1 %
Voldtægt	3	3 %
Heteroseksuel sædelighedsforbrydelse mod børn under 12 år	2	2 %
utugt	1	1 %
<i>Seksualforbrydelser i alt</i>	<i>7</i>	<i>7 %</i>
Vold o.l. mod offentlig myndighed	24	25 %
Simpel vold	14	15 %
Alvorligere vold	9	9 %
Trusler	4	4 %
Øvrige voldsforbrydelser	1	1 %
<i>Voldsforbrydelser i alt</i>	<i>52</i>	<i>54 %</i>
Brandstiftelse	3	3 %
Hærværk	2	2 %
Indbrud	6	6 %
Andre tyverier	6	6 %
Røveri	7	7 %
Andre formueforbrydelser	6	6 %
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	<i>30</i>	<i>31 %</i>
Øvrige straffelovsbestemmelser	4	4 %
Færdsløvslovslovsbestemmelser	1	1 %
Øvrige særlovsovertrædelser	2	2 %
I alt	96	100 %